

SLOVENSKI NAROD.

Inaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. Za četr leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gl., za četr leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in na dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnistvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Kaj, ko bi naši poslanci državni zbor zapustili?“

—!— Če kedaj, loti se človeka sentimentalnost osobito v velikem tednu. Predpustni čas spravi vsacega na noge, kdor količajše ljubi življenje in radovanje, ki je združeno s tem časom; potem pa se pričnemo kesati, potresamo si glavo s pepelom ponižnosti, premišljujemo minolost, posebno pa nam je mar bodočnost, primerjamo razmere mej obema časovnima oddelkoma in potem delamo zaključke. Grešnik obljudbla v tem svetem časi spreobratvi, sklepa drugo življenje za bodočnost. In če človeku ne teče življenje, kakor bi si sam želel, če so mu kake nadeje splavale po vodi, tedaj pa jame premišljevati, kako bi mu bilo skrbeti, da si zagotovi svojo srečo, da bi tudi drugi prisiljeni bili pomagati mu, da najde zopet zgubljene nadeje svoje. Ali, človek, komur so nadeje šle po vodi, na svojem lobi za srečo in pravicami svojimi ustrelji večkrat tudi kozla, če pretirava, če svojega delavanja ne presodi temeljito. Potem pa pride kesanje tudi po velikej noči, — in tedaj je malo prekasno.

Nam Slovencem res ne gre vse po volji in gladko, treba dakle da presodimo, kako bi svoje stanje oboljšali in s kakšnimi sredstvi; izid zadnjih državno-zborskih volitev je nam vzbudil velike nadeje, ali vendar smo hladnokrvno sodili zmirom, odkar se je zbral na Dunaji zdanji državni zbor. Mi smo uvideli, da imajo avtonomisti le navidezno večino, da so v gospodskej zbornici centralisti gospodarji, povsod pa da so centralistički birokratski elementi v trdnih pozicijah. To so bili taki premisleki, ki so mogli vsakomu, kdor je

hladnokrvno opazoval prejšnje političko avstrijsko življenje in odnošaje, pod katerimi se je sicer velik preobrat zvršil, ohladiti presilne nadeje na tri stopinje pod ničlo. Se ve, da kdor je mislil, da z nastopom Taaffejevim in avtonomistično večino državnega zbora bodo v naročejetele mu pečene piške, ta se je grdo prevaril. A malo je tacih. Večina nas Slovencev je uvidela, da nam treba še dolzega trpljenja in potrpljenja; večina nas je razvidila pravo naše položenje in da v jednem dnevi ne dobomo ni slovenskih ljudskih šol, ni srednjih učnih zavodov, ni vseučilišča,* ni slovenskih uradov; naravno pravilo je, da drevo ne pade, če se sekiro jedenkrat mahneš po njem. Zbog nečloveškega pritiskanja slovenstva pod prejšnjimi dolgoletnimi vladami, so se krvice presilno vkoreninile pri nas. Da bi pa zavolj tega dejal, ker pri nas ni vse boljše na en hip: „slovenski državni poslanci ostanite doma, pričnimo pasivno politiko, dosle nam nijste še ničesa priborili, vi samo vradi pomagate, ona vas pa čisto ignoruje in prezira narodove želje“ — to je lepo cveteča nesmisel, in to more svetovati samo človek, ki ne misli dalje, nego mu nos seže, komur se o političkem delavanju niti ne sanja, ki ima prav maloselske nazore.

Uvesti zopet pasivno politiko! Ali nam Slovencem ne tiče še v vseh kosteh posledice lokalne ljubljanske pasivne politike? In koliko časa se dejansveno in na vse kriplje trudimo, da bi te posledice zbrisali? Naše položenje v Ljubljani bilo bi denes vse drugačno, da bi pred leti ne séli za peček, deli rók križem in dejali: „politikujte vi nemškutarčki, volite

*) O tej zadevi se je uže toliko pisalo, da moramo ignorovati tudi „Slovenčev“ dopis iz Ljubljane o vseučilišču, posebno, ker dopisnik dotične zadeve ne razume. Ur.

sami, boste videli, kam pridete brez nas.“ Ali se nijsko tudi Čehi kesali, ker so toliko časa oblačili se v pasivnost, ali jim je ona kaj prinesla? Vrgli so jo od sebe, šli v državni zbor, in denes so faktor, s katerim morajo računati vse stranke, bode morala z njimi računati vsaka vlada, in poleg njih ter v njih družbi so poskočile tudi akcije slovenske. Denes ne mislijo Čehi več na to, da bi se zopet skujali, — ali naj mi tako politiko inavgurujemo? Češki narod je bolj vzbujen nego je naš slovenski, a vendar mu je škodovala pasivnost; naj pričnemo mi to politiko zdaj, potem smo zgubljeni. V boji je moč, z bojem se duh vedri, in narod naš je do denašnjega vzbujenja in do denašnje samosveti kot narod dospel samo z bojem na političkem polju, — tega mu nij dala nobena šola, tega bi mu ne bila dala tudi njegova pasivnost. Aktivna politika slovenska je omogočila, da so nas na Dunaji spoznali in naše razmere ter da morajo odsle tudi z nami računati.

Ali naši poslanci res še nijsko v Beči ničesa priborili? Pozitivno to vprašanje zanikati ne more nigdo. A to vprašanje staviti še pred proračunske debato, to kaže samo, da ima oni, ki je stavila, preveč časa, in da si ga podi s tem, da lovi muhe. Ko bi bil grof Taaffe postavljal polno skledo na mizo zbornice poslancev, naši poslanci ne bi bili zadnji, ki bi po svojem delu posegli. Počakimo proračunske debate, — a niti potlej, če bi nam tudi naše nadeje deloma vničene bile, ne budem sjetovali pasivnosti. Vendar pa tudi denes uže pazni opazovalec vidi vspeh delovanja naših poslancev. Ali more kdo reči, da nij največšega pomena to, kar so dosegli slovenski poslanci glede siromašnega roda idrijskih rudarjev? Baš zdaj

Listek.

Spectabilis.

Pri aristokraciji néma veljave, kar je izpod barona, to je stvar dognana in priznana, tako, ka nij vredno, da bi se prepiral človek zaradi tega. Tudi rdečekrvena birokratička hierarhija v drugej polovici avstro-ogerske monarhije je podobna nekoliko aristokraciji s plavo krvjo, a pri tej je spectabilis najnižja vrsta, kar je izpod spectabilisa, nij kaj prida in néma veljave, še toliko ne, kakor je ima mej plemstvom vitez ali navadni „von“, kateri je podjedno veliki posestnik ter ima volilno pravico s knezi, grofi in baroni.

Kar je plemenitaš brez graščine mej aristokrati sploh, ravno tisto je uradnik v drugej polovici naše Lejtanje brez naslova spectabilis mej vladajočimi mogočneži. Mogočnež nij samo ogerski minister ali hrvatski ban, ampak mo-

gočnež je vsak človek VI. nadnevnegra razreda, in zato se mu veli magnificus, a spectabilis je nekaj manje, nego je magnificus, in magnificus se tudi mora skriti, kadar se prikaže illustrissimus ali celo excellentissimus, pri vsem tem je pa vendar tudi spectabilis mogočnež.

Reverendissimus je tudi dobra in ugodna titulatura, ter je nekako neodvisna od drugih, drži se za se in pravi reverendissimus néma strahu niti pred illustrissimus niti pred magnificusom, še manje pred spectabilisom, ampak pred eminentissimus ga pač ima.

Illustrissimus je velik gospod uže sam po sebi, magnificus tudi še precej, spectabilis samo tedaj, če nij nobednega magnificusa bližu, a vsi drugi brez pozlačenega ovratnika od 9. do 12. dijetnega razreda, kateri si radi prisvajajo pravice spectabilisove, so še večji gospodje in mogočneži, če nij pravega spectabilisa nikjer videti.

Tak mogočnež, kateremu se je reklo, da

je spectabilis, če je bil pravi spectabilis ali je samo mislil da je, tak je nevaren bil nekdaj ko so še klade imeli po deželah ogerske krone in ko je leskovača nadomestovala paragrafe kazenskega zakona.

Tačas, ko je še resničen bil in ko je veljavno imel izrek: „Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita“, se nij bilo šaliti s spectabilisom, če je bil tudi pravi spectabilis, a še manje s spectabilisom, kateri nij bil pravi, ampak samo vice-spectabilis, ker spectabilis, nobeden ne, nij trebal zbirati paragrafov, imel je samo dva, klop in leskovačo, ta dva paragrafa je nategnil pri vsakej odsobi in leskovača je žvižgala po zraku, a delikvent je popeval pri ekskuciji svojo žalobno pesen od Kraljeviča Marka na klopi, ter če je hotel apelirati, je dobil še eno porcijo, pa je bila pravda končana.

To so bili dobrí stari časi, sedaj jih nij več, vse je drugačje, vse se je spremenilo tudi

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega

dné 22. marca.

(Dalje.)

G. Withalm je napravil ulogo in je zahteval 135.000 gld. za poslopje in za fundus instructus. A dva naprošena mestna odbornika sta g. Withalma pregovorila, da proda kolizej za 114.000 gld. s tem pogojem, da se uže dné 1. aprila t. l. prevzame. Pri svojej besedi pa da g. Withalm ostane do konca meseca marca. Dr. Suppan pravi, da, akoravno je ostal glavni namen, da bi mesto preustrojilo kolizej za normalno ali postavam primerno vojašnico, računal se je dohodek le, ako poslopje ostane takorakor je. Dohodki zdaj baje iznašajo v kolizeji 16.720 gld., troški pa 5561 gold. tako, da je čistega dobička več nego 11.000 gld. in bi se nakupni kapital obrestil s $6\frac{4}{10}$ gold. od sto. Gg. Gvajec in W. Treo, veščaka v stavbenih stvarjih, sta poslopje ogledala in sporočata, da je stavba dobro zidana in ohranjena. Tudi komisija, sestavljena od vojaških in mestnega magistrata zastopnikov, je lansko leto meseca septembra vojašnico v kolizeji ogledala in jo spoznala popolnem pripravno za nameščenje nestalnih vojakov. Za nameščenje stalnih vojakov pa nij vojašnica v kolizeji za to pripravna, ker néma vseh vojakom potrebnih prostorov in ker mostovži néma prave razsvitljave. To vse, kar manjka, bi se dalo po mnenju večine zjednjeneh odsekov prirediti s troškom kakih 60.000 gld., takó, da bi kolizej mesto veljal 176.000 gld. Nove vojašnice mestu ne kaže zidati. V Brni so na pr. zidali vojašnico, katera je veljala 460.000 gold. a donaša mestu na leto samo 26.670 gld. V Ljubljani bi vojašnica ne veljala dosti menj, a bila bi priréjena za rabo komaj v treh letih ter bi donašala Ljubljani, ki ima menj prebivalcev nego Brn, le kakšnih 22.000 gld. na leto.

Fundus instructus v kolizeji, pravi poročalec, je vreden kakih 3000 gold. Končno stavi nasvet, da mesto iz loterijskega zaklada kupi kolizej za 114.000 gld. in da se županu naroči, da sklene dotično kupno pogodbo z g. Withalmom.

O tem predlogu prične se jako mikavna in burna razprava.

Prvi se oglasi mestni odbornik c. kr. nadinženér Ziegler: Gospoda! Jako se moram čuditi poročilu stavbenih veščakov g. Gvajca in g. W. Treo, ki izjavljata, da je v kolizeji vse v dobrem stanu. Jaz ne morem izjave teh veščakov resno smatrati, kajti zdi se mi ravno taka, kakor bi jo bila napravila dva človeka, ki sta se sprehajala po kolizeji, ne pa veščaka v stavbenih stvareh. Jaz poznam kolizej uže 30 let, kajti mnogokrat sem bil po uradnem poklici pri komisijah navzočen, ko se je posebno v straniščih kakšen vojak teško telesno poškodoval ali ubil, ker so se leta vedno podirala. Ali ste premislili, kakó za ogenj nevarno je to poslopje. Saj je vse v njej samo obzidano obzidje. Ako mislite, da bode tu, kadar nastane ogenj, naša prostovoljna požarna bramba kaj pomagala, motite se zeló. G. poročalec nam je pripovedoval, da je komisija izjavila pred kratkim, da je vojašnica v kolizeji za nameščenje vojakov za silo dobra, toda počakajte samo, da bode kolizej mestna svojina, in potem boste videli, koliko bodo prave veljale, kajti od mesta kot posestnika se bode vse kaj drugega zahtevalo nego li od privatnega sedanjega gospodarja. Če se reče, da s 60.000 gold. se bode vse popravilo, da

bode vojašnica v redu, odločno to zanikam, kajti tudi dvojna svota se bode izdala, in vendar ne bodo mnogo več imeli nego zakopano staro podrtijo. Stavbeni odsek bi menda imel govoriti prvo besedo o tem nakupu, a ga niti za svet vprašali nijste. Ako se trdi, da bi veljalo zidanje nove vojašnice v Ljubljani skoraj ravno toliko kakor v Brni, namreč 400.000 gld. mi je to zopet odločno zanikavati. Pri nas, kjer imamo kámena, opeke, lesá in delavnih močij dosti in ceneje na razpolaganje, se ne sme delati primera z Brno, kjer vsega tega nij. Jaz zatorej predlagam, da se nakup opusti in se preide na dnevni red. Če se pa sklene kolizej kupiti, protestiram v imenu svojih volilcev proti temu in zahtevam, da se zabeleži moj protest v protokol.

(Dalje prih.)

Volilci ljubljanskega mesta se ujedno vabijo na volilni shod, ki se bode vršili jutri v četrtek 25. t. m., t. j. na praznik Marijnega označenja ob 11. uri dopoludne v zgorenje dvorani ljubljanske čitalnice. Razgovor bode o kandidatih za prihodnje mestne volitve.

Domače stvari.

— (Čisto poparjeni) so kazinski birokratje zbog imenovanja g. Winklerja našim deželnim namestnikom. Nadejali so se popolnem, da pride g. Kaltenegger na Kalinino mesto! To nijso resni možje.

— („Laibacherica“) tudi zdaj redno naznanja na odličnih mestih kazinske volilne shode. Videli bodo, če bode tudi o našem narodnem shodi jutri kaj omenila.

— (Volilen shod v kazini.) V ponedeljek so imeli ljubljanski kazinci volilen shod za prihodnje volitve v mestni zbor. Uže par dni sem so tolkli po svojem nemčurskem bobnu in vabili svoje verne na shod v kazino, da se postavijo nemčurski kandidatje. Velevažen večer pride in gospoda so v dolgih vrstah stopali po drevoredu in proti kazini. Prvi vstopijo v dvorano in čakajo še došlecev; strah jih je bilo; kasneje in kasneje je postalo, a nobenega volilca nij bilo od nikoder — ne more se več čakati. „Slavna gospoda!“ oglasi se jeden, — „saj smo samo četirje,“ oglasi se drugi; „jaz sem peti, lehko tedaj pričnemo posvetovanje.“ In res: celih pet volilcev je prišlo v kazino na volilni shod, ti so drug druzega postavili za kandidata, in sicer: za III. razred vsakoletne žrtve, da paradirajo po voglih ljubljanskega mesta: Bamberg in A. Achtschina. Bog pomozi ljubljanskim „kulturträgerjem“! mi jim ne moremo.

— (Dva predzna tatova) sta — kakor poroča goriška „Soča“ — vlonila v sredo po noči v prodajalnico usnjarija g. Cometa na Travniku; ravno ko sta imela uže polne pesti novcev (okoli 150 gld.), ju je zasačila policija in jima tako pokvarila veselje, katero sta si s tujim denarjem najbrže hotela napraviti za velikonočne praznike. Dolgorstneža sta Gorričana.

— (Strašen uboj) se je dogodil mlini, vtorek ne daleč od Gorice pod Kronbergom. 72 letni Kodermac je svojo 74 letno zakonsko polovico z železnim „pikonom“ tako razmesaril — našli so nekda na nje životu nad 40 udarcev — da je reva takoj mrtva oble-

žala. Po Gorici so sicer raznašali smešno vest, da je strašni čin sad ljubosumnosti, a zdaj je dognano, da je mož zblaznel. Ko so ga v zapori gnali, korakal je mož čisto mirno za policej, kakor da bi se ne bilo ničesar pripetilo. V zaporu je starec dva dni molil in pel, zdaj pa molil in poje v oddelku za norce pri miloščnih bratih.

Razne vesti.

* (Krištofa Kolomba krsto) so našli v stolnej cerkvi v St. Domingo. Na zvunanji strani so bile čitati črke: D. de la A. Pr. Ate. (Descubridor de la America Primer Almirante). V krsti je bilo še nekoliko kostij, črepnja in — svinčenka. To se je uže enkrat poročalo, sicer v drugej obliki, a nij se obistinila ta vest.

* (Uplénjeni demanti.) Iz Kapstadta v južnej Afriki se dné 16. t. m. brzojavljajo: Sinoči je bila tukajšnja glavna pošta oplenjena, in sicer so bili vsi zavitki z demanti, kateri so čakali odpošiljative, ukradeni. Njih vrednost se ceni na 750 tisoč gold. Drznemu tatu še niso prišli na sled.

Tržno poročilo.

V Trsti dné 20. marca 1880.

Kava — se je bila pred 10 — 12 dnevi podražila za 1 — 2 gold. od 100 Kilo, od tedaj so cene trdne in naši svoji niso volje olajšati jih.

100 Klg.

Kava Rio navadna . . .	po gl. 65.—	do gl. 72.—
" " srednja . . .	74.—	" 78.—
" " srednjefina . . .	79.—	" 85.—
" " fina . . .	86.—	" 91.—
" " najfinješa . . .	94.—	" 102.—
" Bahia . . .	65.—	" 78.—
" Santos . . .	88.—	" 102.—
" St. Domingo . . .	89.—	" 96.—
" Java . . .	96.—	" 110.—
" Malabar nat. fina . . .	98.—	" 105.—
" in najfinješa . . .	124.—	" 142.—
" Malabar plant. . .	140.—	" 150.—
" Ceylon nat. . .	120.—	" 126.—
" Ceylon plant. srednjefina . . .	111.—	" 126.—
" Ceylon plant. fina . . .	106.—	" 112.—
" Manilla . . .	85.—	" 93.—
" Guatemala . . .	102.—	" 114.—

Olje. — Prodalo se je nekoliko dalmatinškega in finih laških vrst po nižjih cenah; sicer je pa malo kupčije zanj vsled redkih naročev iz notranjih dežel. — Tudi bombažno olje se je pocenilo za gld. 1.—

100 Klg.

Olje oljko delano čisto uležano . . .	po gl. 46.50	do gl. 48.—
" oljko Lecco jedilno pol fino . . .	46.—	" 47.—
" oljko Lecco jedilno fino in najfin. . .	48.—	" 50.—
" oljko namizno M. St. Angelo pol fino . . .	65.—	" 68.—
" oljko namizno M. St. Angelo fino . . .	70.—	" 71.—
" oljko namizno M. St. Angelo najfinje . . .	72.—	" 75.—
" oljko d' Aix . . .	79.—	" 80.—
" bombažno ameriško najfinje očiščeno . . .	41.—	" 42.—
" bombažno ameriško navadno . . .	36.—	" 37.—
" ribje hamburško 3 kronno origin. sod 170 Klg. . . .	64.—	" 66.—
" laneno . . .	40.—	" —

Sadjje. — Po grozdjiču se bolj povprašuje, zato se je za 1 — 2 gld. podražilo. Tudi za Elemé in Cismé se zahtevajo nekoliko višje cene, rozine Sultanine pa se prodajajo po nespremenjenih cenah in rožiči celo po malo nižjih. — Pomeranče so dražje zarad večjega povpraševanja, mandeljni pa nekoliko cenej.

100 Klg.

Rožiči po kakovosti . . .	po gl. 7.—	do gl. 7.50
Smokve Calamata v venčih . . .	17.—	" 17.50
Smokve puljeske v sodih . . .	15.—	" 17.—
Smokve smirniške v škatljicah Sultan Ia. . . .	34.—	" 42.—
Mandeljni sladki . . .	110.—	" 115.—
Pomeranče fine . . .	5.—	" 7.25
Limoae siciliske . . .	5.—	" 7.75
Rozine Sultan najfinješa (nove) . . .	34.—	" 35.—
Rozine Sultan fine (nove) . . .	30.—	" 33.—
Rozine Sultan II. . . .	27.—	" 29.—
Rozine Elemé (nove) . . .	30.—	" 34.—
Rozine Cismé . . .	29.—	" 31.—

bavi se tam komisija z Dunaja, ki bode pravo stanje idrijskih delavcev izvedela. In dalje: ali Vošnjakova resolucija, ki je bila sprejeta v budgetnem odseku, glede učiteljskih pripravnih, nič ne velja, nij nikak vspeh? Obrezino delavanje, da notranjski vozniki dobé od Abendrotha z vladinim posredovanjem svoje krvavo zasluzene novce, to tudi nič ne pomenja? Novo imenovanje deželnega predsednika g. Winklerja, ali to nij nič? Je uže dobro, če človek skrbi za bodočnost, a nepremišljeno siten ne bodi. „Slovenčeva“ ideja in reklama za pasivnost je prav prepustna pa v velikem tednu. Resni politik pri nas na to danes ne misli.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. marca.

Nedeljska „Wiener Zeitung“ navaja, kakor smo uže omenili, imenovanja treh **namestnikov**: za Moravsko, Dolenje-Avstrijsko in Kranjsko; pismo Taaffejevo, s katerim sta imenovana namestnikom gg. Kalina in Winkler, glasi se: „Nj. c. in kr. apost. velič. je z najvišjim ukrepom od 18. marca t. l. izvolilo najmilostiveje imenovati deželnega namestnika vojvodini Kranjskej, Frana pl. Kalina Urbanovega, namestnikom v Moravskoj, a dvornega svetnika upravnemu sodišču, Andreja Winklerja, deželnim namestnikom v vojvodini Kranjskej.“ Ta imenovanja so se zvršila istega dne, ko je ustavaška stranka, na čeli jej glasoviti Schönerer, vlad odrekla davke.

Dunajski židovski nemški listi imajo vendar le jeden vspeh svojega ščuvanja na grofa **Taaffeja** in avtonomističko stranko zaznavati. To ščuvanje je prešlo v pruske liste, ki zdaj ščujejo na grofa Taaffeja zavolj tega, ker imajo avtonomisti večino. V tem oziru odlikuje se osobito Bismarkov organ „Nat. Ztg.“, ki stavlja paralelo mej nemškim kancelarjem in grofom Taafflejem, meneč, da Bismark ima svojo veljavno od naroda nemškega, ki mu popolnem zaupa, avstrijsko prebivalstvo pa da ne zaupa Taaffeju. To je čudna nemška agitacija za utrjenje avstro-nemške zveze, katera sta precej omajala Hübner v avstrijski delegaciji in Hauner v zbornici poslancev. Avstrijsko prebivalstvo zaupa Taaffeju toliko časa, dokler bode imel načelo: vsem jednakopravo! To zaupanje pa se bode nehalo, kadar pozabi óno načelo, ali kadar bi hotel avstro-nemške zvezi dati dejanske podpore; kajti podpirali Prusijanov ne bodo avstrijski Slovanje nigdar.

Vnajme države.

Ruski „Golos“ je zagovarjal francosko vlado glede Hartmannove afere. Zdaj pové tudi, zakaj da je to storil in sicer iz

v drugej boljšej polovici naše Lejtanjije; — denašnji spectabilis nij senca napram spectabilis iz prejšnjih blaženih časov, pa kako bi tudi bil, ker néma starih pravic na svetu, néma klade, néma batine, ampak knjige ima spectabilis juridiške in pero drži v roki pa piše, kar nekdaj nij trebal delati nigdar ne.

Kadar se je historiški spectabilis vozil kam na gostbo, se mu je vsak kmet uže od daleč moral izogibati, če je bila cesta ozka, je moral svoj voziček brez premisleka naravnost v jarek zapeljati, če nij, se je sodilo precej na cesti, in imela je opraviti leskovača svojo dolžnost, k večjemu je bil dotičnik pomilovan v klado.

Človeka zares srce zaboli, če vidi katega tacega spectabilisa iz starih časov in če pomisli, kako je tak človek nosil visoko glavo, kako je zobe kazal svojim podložnikom, a kako poheven je danes. Če ga ogovoriš: „Servus humillimus, spectabilis, kako se dostoje nala-

s ovraštva do Nemcev; Hartmann ne smé biti povod, da bi se prijateljstvo med Rusijo in Francijo ohladilo, ker to bi bilo samo na korist nehvaležnej Nemčiji.

Včeraj je **nemški** cesar Wilhelm praznoval svoje 84. rojstveno leto. Nemški listi slavé ta dan z navdušenimi članki, je li pa da tega veselja narodu ne greni gospodarsko slabo stanje, katero je prouzročilo teško Bismarkovo vojaško breme, to je drugo vprašanje. Nemški cesar je blag in miroljubiv mož, ki se mora čestokrat upreti svojemu kancelarju.

Dopisi.

Iz Ljubljane 22. marca. [Izv. dop.]

V nedeljo dné 21. t. m. je bil v ljubljanski mestnej dvorani 24. redni občni zbor denarne obrtniške pomočne družbe. Društveni načelnik g. J. Horak je, pozdravivši navzočnike, predložil na ogled odobreni sklep računa za leto 1879 ter je dejal nadalje:

„Denarna obrtniška pomočna družba néma namena dobička iskat, ker je le hranilno društvo, pri katerem si družbeniki vzajemno iz svojih ulog izposojajo za svoj obrt potrebno glavnico, da morejo s tem vstreči terjatvam. Ko se je sklenilo dné 12. aprila 1874. leta, da se pravila denarne obrtniške pomočne družbe prenaredé, smo se nadejali, da bodo take upne družbe, pri katerih je promet le med družbenikom, davka oprošcene in se bode za obstanek in razvitek tacih zavodov slavno c. kr. trgovinsko ministerstvo tako zanimalo in skrbelo, kakor skrbi slavno c. kr. poljedelsko ministerstvo za varstvo in povzdigo narodno-gospodarskih naprav svoje stroke z najboljšim vspehom. Ker pa vladna predloga, katera se je državnemu zboru predložila, o znižanji davka nič ne omenja, temveč govori le o načinu, kako se ima davek nalagati, so upne, hranilne in podporne denarne družbe v svojih pričakovanih iznenadjene, zlasti če bode slavna državna zbornica nespremenjeno sprejela to vladno predlogo. Takim družbam nepostavno naloženi davki so se namnožili takó, da je treba nagle pomoči, če se hoče obstanek mnogih jednakih družev vzdržati, ker žalibog mnogo se jih je z bog previsokega nalaganja davkov moral razdržiti. Denarna obrtniška pomočna družba bi morale od leta 1874 sem blizu 700 gld. prihodnine, dohodnine in pristojbine plačati, svota, katero malo obrtništvo, itak v slabih okoljščinah, težko žrtvuje. Našej družbi došle večje uložene glavnice pripomogle so, da se je povrnilo 6000 gld. slavnemu kranjskemu deželnemu odboru in 10.000 gld. tukajšnjej filiali

avstrijsko-egerske banke (od katere je družba od leta 1870 brez ovére posojila sprejemala), kar se vsem oznanja. Ker nekaterim udom nij bilo mogoče posojila vrnilti, je bilo načelstvo primorano nekoliko terjatev, ki so v sklepnu računa razvidne, odpisati, tako da je izgube 356 gld. 92 kr. Po § 4. družbenih pravil izstopijo zaradi službene starosti iz odbora gospodje: Franjo Drašler, Janez Nep. Horak, Miha Pakič in Srečko Waidinger, a vendar mogó zopet izvoljeni biti.“

Računski sklep za 1. 1879 je takšen: Koncem 1. 1879. je štelo društvo 336 družbenikov, katerih deleži so bili uplačani z 71.338 gld. 13 kr., in sicer za 210 družbenikov popolnem, a za 126 družbenikov še ne popolnem.

Blagajnično gibanje kaže, da je bil prejetek in izdatek 249 956 gl. 53 kr. Posojilno gibanje pa, da se je na 3161 menjic izposodilo in povrnilo 481 722 gld. Rezervni zaklad iznáša 14.698 gld. 56 kr. Na menjice je bilo izposojeno koncem 1879 l. 98.731 gl. 50 kr. G. Oroslav Dolenjec poroča v imenu pregledovalnega odseka, da je račun za 1. 1879 našel popolnem natančen in réden.

Zbor to odobri in izreče ravnateljstvu absolvitorij. V ravnateljstvo se zopet izvolijo skoraj enoglasno izstopivši udje gg. Franjo Drašler, J. N. Horak, Miha Pakič in Srečko Waidinger. Predno se prične volitev pregledovalnega odseka, izjavi g. Regali željo, naj se pri novej volitvi namesto njega izvoli kdo drug. Pri volitvi se izvolijo z veliko večino glasov prejšnji gg. pregledovalci: J. Regali, O. Dolenc in J. Zitterer.

Pri posameznih nasvetih udov, opomni g. Regali, da bi občni zbor sklenil, naj ne bode odslej največja vsota, katero društvo posamezniku posodi, samo 1000 gld., ker je to premoalo, nego naj se povira na 2000 gld. Zbor ta predlog enoglasno odobri. Končno g. načelnik J. N. Horak naznanja, da bode društvo s tekočim letom dovršilo 25 letnico svojega vspešnega, obrtništvu vse kranjske dežele toliko koristnega delovanja, in da se bode praznovala 25 letnica s posebno slovestnostjo, katerej spored se bode določil pozneje. G. Regali nasvetuje, naj bi se precej denes v ta namen izvolil odbor, da stori posebne priprave. Temu predlogu se protivita gg. Zupančič in W. Rudholzer, katera želita, naj bi o tem določil še le prihodnji očni zbor, kar zbor tudi odobri.

Zborovanje se potem sklene.

ziti?“ se skoraj da razjoče od same miline, prijazno se nasmehne, ponudi ti šnofanca in odgovorivši ti, da vselej za ero stopinjo višji naslov nego ti pripada, rekoč: „gratias ago domine (magnifice, clarissime, illustrissime). A dragi amice, valde bene, valde bene, sed quomodo dominatio vestra valere dignatur?“

Ta „valde bene“ mu sicer ne pride vselej iz srca globočine, ali kaj češ, človek se privadi nekako vsemu zlu na svetu in sreča je relativna stvar, tako, da je človek lehko srečen tudi v nesreči, če hoče smatrati stanje stvari za srečo in če more misliti, da bi moglo še gorše biti na svetu nego li je.

Kadar vidiš pred soboj takega starega spectabilisa, sama dobrota ga je, ne moreš pomisliti, da je znabit ravio ta spectabilis nekdaj bil velik mogočnež, da so ljudje trepetali, če so ga le videli, da se nij prikazal brez pandura, da so mu kmetje morali davati predprege zastonj, če se je vozil kam na

gostbo, da nij plačal nobednemu nič v novcih, ampak k večjemu ga je v klado vteknil iz posebne milosti, namestu da ga povali na klop.

Sicer so taki ostanki iz srednjeveških časov uže redke prikazni, vendar se še nahaja tu pa tam nekateri eksemplar starega spectabilisa celo po pisarnah, a tak je precej svoje glave, če je tudi pisar ter ne posluhne rad niti predstojnika svojega, ako mu ta ne privošči starega naslova; kadar mu pa veli: spectabilis, temu za voljo hoče vse storiti in temu je pravi prijatelj.

V sedanjih okolnostih je naslov „spectabilis“ pač mala stvar, ali ima svojo historiško vrednost; kdor ne ve, kaj je bil spectabilis nekdaj, temu se dan denašnji še magnificus malo zdi, in tak človek ne bode nikdar znali dostenjno ceniti veljave mogočneža, kateremu se je nekdaj reklo „spectabilis“.

Grozđje liparsko (novo)	po gl.	100 Klg.
Grozđje levante (novo)	" "	34.— do gl. 35.—
Leški istrijski	" "	31.50 " 32.—
Razno blago:		90.— " 100.—
Cimet (cassia lignea)	po gl.	100 Klg.
Nagljeve žbice Zanzibarske	" "	72.— do gl. 76.—
Poper (štupa) Singaporski presejan	" "	200.— " 205.—
Poper (štupa) Batavijski	" "	55.— " 56.—
Piment Jamajski	" "	50.— " 51.50
Ribe slanike (häringe)	" "	64.50 " 66.50
Yarmouth orig. sodček	" "	23.— " 23.50
Ribe polenovke (stockfisch) nove	" "	24.— " 33.—
Zvezlo Sicilijsko mleto	" "	8.50 " 9.50
Zvezlo Sicilijsko v kosh	" "	7.— " 8.—
Soda angleška kristal.	" "	7.— " 7.50
kalcin.	" "	11.— " 14.50
Mjilo Canea	" "	— " —
" Candia	" "	46.— " 47.—
" Corfu	" "	27.— " 37.—
Rum Jamajski liter	" "	1.— " 1.45
Vino Ciprsko hektl.	" "	38.— " 65.—
" Malaga arabe	" "	11.— " 14.—
" Refosk istr. botilja	" "	1.— " 1.10
Riž. — Po rižu se povprašuje močno, kljubu temu se mu niso povišale cene; mogoče da se bode podražil zdaj na pomlad, ako se vzdrži povpraševanje. — Plaćilo točno brez popusta.		— Po rižu se povprašuje močno, kljubu temu se mu niso povišale cene; mogoče da se bode podražil zdaj na pomlad, ako se vzdrži povpraševanje. — Plaćilo točno brez popusta.

Riž italijanski slab	po gl.	100 Klg.
" navaden	"	20.— do gl. 20.50
" srednješčin	"	21.— " —
" fin	"	21.50 " —
" najfinješči	"	22.— " —
" Rangoon Ia.	"	23.50 " 24.—
" IIa.	"	17.50 " —
" Slanina in mast. — Z Angleške in Amerike	"	16.50 " 16.75
so poročila o teh stvareh ugodna. Slanina se je podražila poredom od gld. 43.— do gld. 50.—, ter utegnemo skoraj še višje cene videti, ker pomanjuje tega blaga na tukajšnjem trgu. Mast Bancroft Ia. se drži uže nekaj časa sčas na gld. 52.—, danes pa se zahteva uže več zanjo. — Plaćilo točno brez popusta.		

Slanina hrbtanec v orig.	po gl.	100 Klg.
zabojih z znamenjem		
" Ancor" z 10 do 12		
kosi	"	52.— do gl. —
Slanina hrbtanec v orig.		
zabojih z znamenjem		
" Squire" z 11 do 13		
kosi	"	50.— " 51.—
Slanina hrbtanec v orig.		
zabojih z znamenjem		
" Squire" z 14 do 16		
kosi	"	46.— " 48.—
Mast svinjska angleška		
Bancroft Ia.	"	52.— " 53.—
Mast svinjska angleška		
Wilcox Ia.	"	50.— " —
Loj dalmatinski	"	42.— " 42.50
" tržaški	"	43.— " 43.50

" Petroleju — je bila kupčija prejšnji teden nekoliko bolj mlačna, danes pa je uže zopet trdnejša, ker je vse blago v trdnih rokah. Moglo se je kupiti ga po gld. 9.50 in višje; sedaj ga je zopet mnogo tu, zarad tega mu je pala cena na gld. 5.—. Pšenice in koruze se prodaja podrobno precej; cene pa so stalne skoraj brez preminjevanja. — Cene v tukajšnjih zalogah točnega plačila so:	100 Klg.
---	----------

Fizol jarčica (novi)	po gl.	100 Klg.
" beli	"	14.75 do gl. 15.25
" bohinjec	"	12.50 " 13.—
" svetlordeči	"	13.— " 13.50
" kanarin	"	12.25 " 12.50
" mešanec	"	13.— " 13.50
Maslo Ia.	"	9.— " 10.50
Konoplje	"	70.— " 78.—
Prosò	"	28.50 " 30.—
Slive (okajene)	"	12.50 " 14.—
" (neokajene)	"	13.50 " 16.—
Milesič & Dolenc.	"	18.— " 20.—

Dunajska borza 23. marca.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72	gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	95	"
Zlata renta	87	75	"
1860 drž. posojilo	128	75	"
Akcije narodne banke	836	—	"
Kreditne akcije	298	—	"
London	118	65	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	47	"
C. kr. cekini	5	57	"
Državne marke	58	25	"

Tujci.

22. marca:
Europa: Bauer iz Zagreba.
Pri Slov. pl. Gasteiger iz Gorice. — Koetz iz Dunaja.
Karas iz Grada. — Schachert iz Dunaja. — Goz iz Trsta.
Weichburg. pl. Jordan iz Dunaja.
Pri Malléti: Rosenthal iz Dunaja. — Onderka iz Idrije.
Stern iz Kanize — Ganlikovski iz Gradea.
Gostifa iz Trstja.

Znamenito!

Vsakemu, kdor je uže potreboval **zdravniške pomoći** v boleznih, n. pr. zoper **bramor, sušico, bolezen na prsih, slabost, nervoznost, je znano**, da celo najodličnejše avtoriti zdravninstva (kakor prof. dr. Schnitzler, Skoda, Braun etc.) **priporočajo** izključivo

naravno, kristalno-čisto, zlato-žolto,

prirejeno vsled ministerskega ukaza po avstrijskem lekarniškem pravilniku

zdravilno pomuhljivo jetrno mast iz **Kristianije** v Norvegiji kot **najboljšo** ribjo mast, kolikor se je nahaja v trgovini, in sicer z bog njenih **izvrstnih lastnosti**; — ta jetrna mast **prekos** in je boljša, nego ona bela, ki se je se sopuhom očistila, **a pri tem zgubila najboljše snovi**.

Da je ta **Jedino prava, kristalno-čista, zlato-žolta zdravilna pomuhljiva eterna mast** (Gadus Callarias Lin. [pomuhelj] po avstrijskem lekarniškem pravilniku) pravilna, zato je v zalogi **zmirom sveža** ter iz **prvih in najsolidnejših** izvirnikov v sklenicah po **60 novč.**, in jo ima

Julij pl. Trnkóczy,

(74—5)

lekar v Ljubljani, na mestnem trgu štev. 4.

Naročbe izvršujejo se s poštnim pouzetjem najhitreje.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine dělavec izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinješega **srebrneg niklja**, so izredno elegantly gravirani in glijosirani, ter so amerikanskega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se takva ura nikdar pokvariti, pade ehko na tla, sime se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošljavitvi male svote, katera je pri vsakej baži ura zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna veržica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinješ repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost, avno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzmememo, in z drugo zamenjamamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnim okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z veržico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le **10.20.**

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruh) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinov, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, **zdaj samo gl. 7.25.**

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhru) v teških glijosiranih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščatim steklom, tekočih na 8 rubinov, fino repasirane, z veržico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jecen komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13letnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinov, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13letnega srebra odo-

brenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolesem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se ni treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tadi jedna zlata double urna veržica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinješem emaliranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalnej mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenotek regulovane, lepe, in imponantne. Ker je taka ura po milinov 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako ura soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhr) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

von

Philip F romm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.